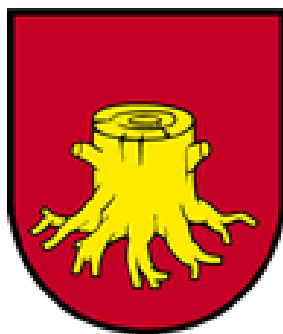

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Nowej Rudzie

z dnia

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY MIEJSKIEJ NOWA RUDA
NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ	4
3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ	6
4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	8
5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	10
6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	11
7. KORELACJA PROGRAMU Z ZAŁOŻENIAMI I CELAMI RZĄDOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030.....	13
8. ADRESACI PROGRAMU	20
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W MIEŚCIE	21
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	21
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH	23
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W MIEŚCIE.....	23
2.2. PODMIOTY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW MIASTA USYTUOWANE POZA STRUKTURAMI MIASTA.....	41
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE	50
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY	53
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM	54
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.....	59
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	63
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	65
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	66
7. OCENA WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	69
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	72
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	72
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	73
IV. REALIZACJA PROGRAMU	79
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	79
2. MONITORING I EWALUACJA	79
3. FINANSOWANIE.....	80
SPIS TABEL I WYKRESÓW	81

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673). Artykuł 2. ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy domowej**. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi.

Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego, dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „**Niebieskie Karty**”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. Zgodnie z §20 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” o zakończeniu procedury informuje się osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury

„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870). Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2024 r. liczba osób doznających przemocy wyniosła ogółem 86 920, z czego 50 638 stanowiły kobiety, 25 723 osoby małoletnie, zaś 10 559 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2024 r. wypełnili łącznie 59 174 formularze „Niebieskie Karty – A”. Szczegółowe dane za rok 2024 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2024

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” – A” (ogółem), w tym:	59 174
liczba formularzy wszczynających procedurę	51 794
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	7 380
liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem)	86 920
w tym kobiet	50 638
w tym mężczyzn	10 559
w tym małoletnich	25 723
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem)	60 535
w tym liczba kobiet	8 124
w tym liczba mężczyzn	52 411
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu (ogółem)	25 704
w tym kobiet	1 992
w tym mężczyzn	23 712
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	935
w tym kobiet	84
w tym mężczyzn	851
liczba osób stosujących przemoc domową będących jednocześnie	296

pod wpływem alkoholu i środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	
w tym kobiet	37
w tym mężczyzn	259
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej	490

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz, przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie, i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadziła nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przyniosła aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie

osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową jest **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Postanowienia Programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych, na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja Programu ma zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doznających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), która

w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”. Ustawa określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie na terenie gminy działań na rzecz osób zagrożonych przemocą domową oraz doznających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc domową i jej świadków, to również:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2014-2020.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706);
5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

7. KORELACJA PROGRAMU Z ZAŁOŻENIAMI I CELAMI RZĄDOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 został skonstruowany tak, by był skorelowany z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 zarówno jeśli chodzi o cele, jak i działania oraz wyznaczone wskaźniki ich realizacji. Podobnie jak w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 działania wskazane w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 są określone w sposób elastyczny, dzięki temu będzie możliwe realizowanie ich z uwzględnieniem specyfiki potrzeb występujących na terenie gminy.

Zadaniem głównym Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w Polsce, a głównym celem Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Nowa Ruda.

Jak zaznaczają autorzy Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, realizacja postanowień zawartych w Programie jest procesem wymagającym

czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także zmiany świadomości społecznej. Profesjonalne podejście do procesu pomagania, prawidłowe wdrożenie do praktyki działań określonych w Programie daje gwarancję wypełnienia jego założeń. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie rządowym, został oparty na diagnozie, w której wykorzystano tzw. źródła zastane, jak również wyniki badań ankietowych (zarówno z udziałem dorosłej populacji mieszkańców miasta, jak i młodzieży szkolnej) oraz rzetelną analizę mocnych stron i szans, a także słabych stron i zagrożeń w takich obszarach, jak:

- **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa;**
- **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;**
- **kapitał społeczny i ludzki.**

W Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który – jak już wspomniano – przyjął za cel główny „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce”, wyznaczono cztery **cele szczegółowe**:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Jako wskaźnik główny realizacji założeń programowych przyjęto liczbę osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczbę osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczbę osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Przystępując do opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 również założono, że wskaźnikiem głównym będzie liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, a także liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w mieście gromadzi się na poziomie Zespołu Interdyscyplinarnego. Natomiast dane odnoszące się do pomocy osobom doznającym przemocy zostały pozyskane z różnych źródeł, w tym zarówno działających w mieście, jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jak również działających poza strukturami miasta, w tym przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w dokumencie, określono w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna – obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej – obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W tych czterech obszarach wyznaczono dla samorządów gminnych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 następujące kierunki i działania:

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej

Rodzaje działań:

1.1.1. Opracowywanie diagnoz i prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy domowej i czynników z nią skorelowanych

1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy.

1.2.2. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe, lub do programów nauk przedmażeńskich

1.2.3. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe

1.4.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową

1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Rodzaje działań:

1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaje działań:

2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych

2.1.2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych

2.1.6. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym:

- punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej,
- ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.

2.1.7. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

2.3.3. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej

2.3.4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne

2.3.5. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej

2.3.6. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej

2.3.10. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

2.3.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

2.4.1. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Rodzaje działań:

3.2.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

3.2.4. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej

3.3.6. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

3.5.1. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

4.1. Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób realizujących te zadania

4.3. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

4.3.1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Wytyczne zawarte w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 odnoszące się do obszarów, celów i działań starano się dostosować w części programowej Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 do realiów miasta Nowa Ruda. Za podstawę realizacji działań programowych przyjęto wskazane w programie rządowym akty prawne, a program gminny adresowany jest do tej samej grupy odbiorców, o której mowa w programie rządowym, czyli:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

8. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców miasta.

Zadaniem niniejszego Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W MIEŚCIE

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Nowa Ruda jest gminą miejską położoną w południowej części województwa dolnośląskiego, w obrębie północnej części powiatu kłodzkiego. Graniczy z gminami Radków i Nowa Ruda (gmina wiejska). Powierzchnia miasta wynosi 37,05 km². W jego skład wchodzi trzy dzielnice: Centrum, Drogosław i Słupiec. W Nowej Rudzie znajduje się także siedziba gminy wiejskiej Nowa Ruda.

Miasto ma charakter przemysłowo-usługowo-turystyczny. Wsparciem dla lokalnego rynku pracy są zakłady funkcjonujące na terenie Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej – Podstrefa Nowa Ruda oraz w Noworudzkim Parku Przemysłowym i Noworudzkim Inkubatorze Technologicznym. Skutkiem kolejnych inwestycji władz miasta w sferę turystyki, zarówno aktywnej, jak i poindustrialnej może być rozwój branży okołoturystycznej. Korzystne położenie miasta – w Sudetach Środkowych, nad rzeką Włodzicą i jej dopływami; pomiędzy Górami Sowimi, Bardzkimi, Suchymi i Stołowymi, w dolinach i obniżeniach pomiędzy wzniesieniami Wzgórz Włodzickich – oraz malownicza rzeźba terenu i atrakcyjne tereny rekreacyjne stanowią o jego potencjale turystycznym. Liczne zabytki kultury świeckiej i sakralnej uatrakcyjniają pobyt w mieście i sąsiednich miejscowościach. Nowa Ruda stanowi także idealną bazę wyjściową do zwiedzania okolicznych, atrakcyjnych pod względem turystycznym miejsc. W okolicy znajdują się liczne ośrodki narciarskie Góry Stołowe oraz Sowie. Okolice Nowej Rudy są atrakcyjne zwłaszcza dla osób lubiących spędzać czas aktywnie. Dodatkowym turystycznym atutem położenia Nowej Rudy jest bliskość z Republiką Czeską. Dzięki temu możliwe jest połączenie zwiedzania miasta z poznawaniem atrakcji turystycznych w pobliskich miastach czeskich.

Z końcem 2024 r. miasto liczyło ogółem 19 317 mieszkańców, w tym 10 214 kobiet, które stanowiły 52,9% ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 521 osób na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkańców ogółem	20 322	19 801	19 317
w tym kobiet	10 779	10 482	10 214

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 064	2 889	2 759
liczba osób w wieku produkcyjnym	11 269	10 909	10 715
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 989	6 003	5 843

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

Tabela 5. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń żywych	106	78	61
liczba zgonów	370	334	343
przyrost naturalny	-264	-256	-282

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

W roku szkolnym 2024/2025 w mieście funkcjonowały 2 placówki opieki nad dziećmi do lat 3 – 1 żłobek publiczny (liczba opiekunów: 7, liczba dzieci objętych opieką: 42) oraz 1 niepubliczny żłobek (liczba opiekunów: 3, liczba dzieci objętych opieką: 21); 6 placówek wychowania przedszkolnego – 6 przedszkoli (liczba dzieci: 512, liczba opiekunów: 35), 4 szkoły podstawowe (liczba uczniów: 1 174, liczba nauczycieli: 155) oraz 2 szkoły ponadpodstawowa (liczba uczniów: 753, liczba nauczycieli: 73).

Działalność kulturalna w mieście skupia się wokół Miejskiego Ośrodka Kultury z kinem oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z 3 filiami. Placówki zajmują się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez miejskich oraz zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką, czytelnictwem i tradycjami oraz aktywnym stylem życia. W mieście działają również muzea: Muzeum Górnictwa, Muzeum Minerałów i Dom – Muzeum Josepha Wittiga. Na terenie miasta funkcjonują także 3 świetlice opiekuńczo-wychowawcze. Integracją i wspieraniem aktywności osób starszych zajmuje się działający przy Miejskim Ośrodku Kultury Noworudzki Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Uprawianiu sportu i rekreacji w mieście służy baza sportowo-rekreacyjna, na którą składają się: Centrum Turystyczno-Sportowe, w tym obiekty sportowo-rekreacyjne (m.in. Hala Widowiskowo-Sportowa, „Aqua Centrum”, korty tenisowe, boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach oraz place zabaw dla dzieci), wieża wspinaczkowa (dawny szyb Kopalni KWK Nowa Ruda), Górską Turystyką Konna „Overo”, Stajnia „Pod Lasem”. Propagowaniem kultury fizycznej w mieście zajmuje się również 9 działających na jego terenie klubów sportowych (w tym 4 uczniowskie kluby sportowe).

Mieszkańcy miasta korzystają z usług z zakresu opieki medycznej świadczonych przez placówki opieki zdrowotnej – są to m.in. Szpital w Nowej Rudzie, Przychodnia FUM, NZOZ „Evita”, Salus Centrum Medyczne Filia w Nowej Rudzie oraz 9 innych zakładów opieki zdrowotnej i prywatnych praktyk lekarskich. W mieście funkcjonuje 11 aptek.

W latach 2022-2024 udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 6,04%, 6,62%, 6,68%. Stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim w rozpatrywanym okresie wynosiła 11,8%, 11,7%, i 12,7%. Według danych GUS-u na koniec 2024 r. na terenie miasta funkcjonowało 2 475 podmiotów gospodarczych, w tym 1 532 podmioty prowadzone przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w mieście prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych, budownictwa, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, a także opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Pomoc społeczną w mieście świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Diagnoza problemu przemocy domowej w mieście Nowa Ruda została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek systemu oświaty oraz uczniów. Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w mieście Nowa Ruda. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2022-2024 mieszkańców miasta.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W MIEŚCIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie miasta lub obejmujące swoim zasięgiem działania jego mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc domową. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w mieście i świadczących pomoc jego mieszkańcom.

Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w mieście

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Urząd Miejski w Nowej Rudzie	ul. Rynek 1, 57-400 Nowa Ruda
2.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie	ul. Kolejowa 18, 57-400 Nowa Ruda
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
5.	Miejski Ośrodek Kultury	ul. Strzelecka 2a, 57-400 Nowa Ruda
6.	Miejski Ośrodek Kultury, Filia w Słupcu	ul. Słupiecka 2, 57-400 Nowa Ruda
7.	Miejska Biblioteka Publiczna	ul. Bohaterów Getta 10, 57-400 Nowa Ruda
8.	Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 1 w Drogosławiu (ogólna)	ul. Świdnicka 54 57-401 Nowa Ruda – Drogosław
9.	Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 3 w Słupcu (dla dorosłych)	ul. Słupiecka 2 57-402 Nowa Ruda – Słupiec
10.	Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 4 (dla dzieci i młodzieży)	ul. Słupiecka 2, 57-402 Nowa Ruda – Słupiec
11.	Żłobek Miejski Nr 1	ul. Kłodzka 31, 57-402 Nowa Ruda
12.	Przedszkole Miejskie nr 1	ul. Kolejowa 15, 57-400 Nowa Ruda
13.	Przedszkole Miejskie nr 2 „Mini”	os. XXX-lecia 14, 57-402 Nowa Ruda
14.	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek	ul. Kościelna 10, 57-400 Nowa Ruda
15.	Przedszkole Niepubliczne „Kraina Malucha”	ul. Radkowska 22, 57-402 Nowa Ruda
16.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka	ul. Mikołaja Kopernika 4-6, 57-400 Nowa Ruda
17.	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Józefa Sokola	ul. Stara Droga 39, 57-401 Nowa Ruda
18.	Szkoła Podstawowa nr 7 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Szkolna 3, 57-402 Nowa Ruda
19.	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Kopernika 8, 57-400 Nowa Ruda
20.	Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza	Osiedle Piastowskie 17, 47-400 Nowa Ruda
21.	Noworudzka Szkoła Techniczna im. Stanisława Staszica	ul. Stara Droga 4, 57-401 Nowa Ruda
22.	Szpital w Nowej Rudzie Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Nowej Rudzie Przychodnia w Nowej Rudzie	ul. Szpitalna 8, 57-400 Nowa Ruda
23.	Przychodnia FUM Oddział w Nowej Rudzie	ul. Szpitalna 2, 57-400 Nowa Ruda
24.	NZOZ „Evita”	ul. Boh. Getta 8, 57-400 Nowa Ruda
25.	NZOZ „Evita” Filia Nr 1	ul. Spacerowa 15a, 57-402 Nowa Ruda

26.	Salus Centrum Medyczne Filia w Nowej Rudzie	ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 2, 57-400 Nowa Ruda
27.	Przychodnia Specjalistyczna „OPTOMED” s.c.	ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego 1, 57-402 Nowa Ruda
28.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „EVITA”	ul. Teatralna 11, 57-400 Nowa Ruda
29.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SZKOL-PIEL-MED”	ul. Wojska Polskiego 23/II/6, 57-402 Nowa Ruda
30.	MEDICOR	ul. Ludwika Waryńskiego 2a, 57-402 Nowa Ruda
31.	Centrum Medyczne EUROMED	ul. Aleksandra Fredry 22, 57-400 Nowa Ruda
32.	Animed	ul. Piastów 6, 57-400 Nowa Ruda
33.	Noworudzkie Centrum Geriatryczne „Senior” s.c. Przychodnia Specjalistyczna	ul. Kłodzka 31, 57-402 Nowa Ruda
34.	Ekumeniczna Stacja Opieki - Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej	ul. Kłodzka 10a, 57-402 Nowa Ruda
35.	Apteka „Nowa”	ul. Teatralna 11, 57-400 Nowa Ruda
36.	Apteka „Piastowska”	ul. Piastów 5, 57-400 Nowa Ruda
37.	Apteka „Podjazdowa”	ul. Podjazdowa 11, 57-400 Nowa Ruda
38.	Apteka „Aspiryńska”	ul. Radkowska 22, 57-402 Nowa Ruda
39.	Apteka „Biały Len”	ul. Spacerowa 15b, 57-400 Nowa Ruda
40.	Apteka „Centrum”	ul. Kłodzka 10a, 57-400 Nowa Ruda
41.	Apteka „Centrum Zdrowia”	os. Wojska Polskiego 2, 57-400 Nowa Ruda
42.	DOZ Apteka. Dbam o Zdrowie. FAMILIA	ul. Kłodzka 13, 57-402 Nowa Ruda
43.	Apteka „Pałacowa”	ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 2, 57-400 Nowa Ruda
44.	Apteka „Farmatex”	os. XXX-lecia 16, 57-402 Nowa Ruda
45.	Apteka „W Rynku”	ul. Rynek 23, 57-400 Nowa Ruda
46.	Komisariat Policji w Nowej Rudzie	ul. Bohaterów Getta 29, 57-400 Nowa Ruda,

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie i opracowanie własne.

Urząd Miejski w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Miejska. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację Programu profilaktyki i rozwiązywania problemu

uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w mieście Nowa Ruda w latach 2022-2024.

Tabela 7. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	29 294 760,39	33 240 270,18	33 607 949,77

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

Tabela 8. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2022-2024 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	584 209	646 514	589 370
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	328 865	384 906	296 947
na przeciwdziałanie przemocy domowej	–	–	–
razem	913 074	1 031 420	886 317

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

Środki z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2022-2024 rosły. Wahaniom ulegały środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej. Największe kwoty w latach 2022-2024 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje osoby uzależnione na leczenie i terapię, prowadzi rozmowy wspierające pomagające utrzymać abstynencję, rozmowy z osobami współuzależnionymi oraz z członkami rodzin, zachęcając członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin.

Tabela 9. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	4	4	4

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Nowa Ruda.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontaktowała się z 9 osobami dotkniętymi przemocą w 2022 r., także z 9 osobami w 2023 r. i z 7 osobami w 2024 r. W analizowanym okresie MKRPA nie złożyła zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przeciwko osobom stosującym przemoc domową. Dane dotyczące działalności Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	9	9	7
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Nowa Ruda.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Nowa Ruda przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2022-2024 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 48 rozmów motywujących. W analizowanym okresie skierowali do sądu łącznie 62 wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	17	18	13
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	23	22	17

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Nowa Ruda.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii,

programów, a także organizowanie i finansowanie warsztatów, szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Profesjonalne wsparcie świadczy funkcjonujący w Nowej Rudzie Miejsko-Gminny Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt”, oferujący poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób i rodzin uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową. Punkt czynny jest w poniedziałki, środy i piątki od godz. 16:00 do 19:30. W Punkcie zatrudniona jest pielęgniarka psychiatryczna oraz psycholog z certyfikatem specjalisty terapii uzależnień. W Punkcie udzielone są porady dotyczące choroby alkoholowej oraz możliwości leczenia. Punkt udziela także pomocy psychospołecznej i prawnej dotyczącej przemocy domowej oraz współuzależnienia. Osoby pracujące w Punkcie pomagają również w pisaniu pism do Prokuratury i Sądu, dotyczących znęcania się, o alimenty i pozwów rozwodowych. Przy Punkcie „Pierwszy Kontakt” działa grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej, w ramach której prowadzona jest psychoterapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Osoby uzależnione, współuzależnione oraz dotknięte przemocą domową mogą korzystać też z prowadzonej psychoterapii indywidualnej. W Punkcie „Pierwszy Kontakt” funkcjonuje „telefon zaufania” udzielający porad osobom uzależnionym, współuzależnionym i dotkniętym przemocą domową. Przy Punkcie działają dwie grupy AA dla osób uzależnionych – „Nowe życie” i „Komfort” oraz grupa AL-Anon dla osób współuzależnionych. Funkcjonują one w czasie otwarcia Punktu Konsultacyjnego.

W 2024 r. na terenie miasta w dzielnicach Słupiec i Drogosław, codziennie w godzinach popołudniowych, a w dzielnicy Centrum dwa razy w tygodniu, działały świetlice opiekuńczo-wychowawcze, w których realizowane były programy profilaktyczne i wychowawcze oraz prowadzone było dożywianie dzieci. Łącznie działaniami świetlic objęta była grupa ponad 50 dzieci.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego. Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz, albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
4. opracowanie projektu gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół

interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania), oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),

9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”).

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu Programu

korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Nowa Ruda w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	6	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	6
liczba spotkań grup roboczych ZI	88	108	X
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	X	49	111
liczba złożonych do ZI formularzy „Niebieskie Karty”	30	49	44
w tym sporządzonych przez Policję	27	35	39
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	5	1
w tym sporządzonych przez pracowników innych placówek	2	9	4
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	15	23	26
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	13	15	18
liczba spraw sądowych	10	6	8
zakończonych wyrokiem	10	6	8
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	2	1	4
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	8	5	4
umorzonych	6	5	14

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Nowa Ruda.

Tabela 13. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w mieście przez ZI w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu miasta objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	9	9	7

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Nowa Ruda.

W 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Nowa Ruda liczył 8 członków. W ciągu tego roku odbyło się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 111 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego

wszczęli ogółem 44 procedury „Niebieskie Karty”, w tym 39 zostało sporządzonych przez Policję, 1 przez pracowników socjalnych, 2 przez pracowników placówek oświaty i 2 przez pracowników ochrony zdrowia. W ramach działalności Zespołu działaniami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne zostało objętych 9 osób w 2022 r., ponownie 9 osób w 2023 r. oraz 7 osób w 2024 r.

Ponadto:

- udzielono pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy domowej w liczbie 174 godzin,
- wszystkim osobom pokrzywdzonym udzielono pomocy prawnej (pozwu o rozwód, alimenty, uregulowanie widzeń z małoletnimi dziećmi, eksmisja, wnioski o zakaz zbliżania itd.) w zależności od potrzeb,
- w 6 przypadkach grupy diagnostyczno-pomocowe złożyły do MKRPA w Nowej Rudzie wnioski o leczenie przeciwalkoholowe osób stosujących przemoc domową,
- w 1 przypadku grupa diagnostyczno-pomocowa złożyła do MKRPA w Nowej Rudzie wniosek o leczenie przeciwalkoholowe osoby wskazanej jako doświadczającej przemocy domowej,
- w 18 przypadkach Komisariat Policji w Nowej Rudzie wydał wskazanemu sprawcy nakaz opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- w 2 przypadkach małoletnie dzieci wskazane jako doświadczające przemocy zostały zabezpieczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- w 2 przypadkach Prokuratura Rejonowa w Kłodzku wydała nakaz opuszczenia mieszkania osobie wskazanej jako sprawca przemocy,
- w 17 przypadkach Sąd Rejonowy w Kłodzku wydał postanowienie o opuszczeniu mieszkania przez sprawcę przemocy domowej z powodu stosowania przemocy,
- w 1 przypadku złożono w KP Nowa Ruda zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania,
- we wszystkich przypadkach funkcjonariusze KP Nowa Ruda kontrolowali zachowanie sprawców w miejscu zamieszkania,
- przeprowadzono rozmowy o charakterze ostrzegawczym i uświadamiającym ze sprawcami przemocy, proponowano pomoc psychologiczną, proponowano udział w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,

- w 1 przypadku wydano skierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową realizowanym przez Starostwo Powiatowe w Kłodzku,
- członkowie zespołów roboczych, grup diagnostyczno-pomocowych byli przesłuchiwanii w Komendzie Policji w Nowej Rudzie w charakterze świadków w toczących się postępowaniach przygotowawczych,
- systematycznie przeprowadzano rozmowy o charakterze wspierającym z osobami doznającymi przemocy domowej, monitorowano ich sytuację,
- 5 rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”, znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, otrzymało wsparcie finansowe z MOPS-u w Nowej Rudzie,
- w 29 przypadkach prowadzone były działania monitorujące po zakończeniu procedur „Niebieskich Kart”,
- w styczniu 2024 r. w Środowiskowym Domu Samopomocy w Nowej Rudzie zostały przeprowadzone z uczestnikami zajęcia na temat „Stop agresji i przemocy”,
- w lutym 2024 r. zorganizowano szkolenie dla pedagogów szkolnych z placówek szkolnych z terenu Nowej Rudy na temat: „Psychologiczne aspekty przemocy domowej w kontekście szkolnych praktyk”,
- w kwietniu 2024 r. rozpowszechniono informację wśród noworudzkich placówek ochrony zdrowia dotyczącą roli opieki zdrowotnej w procedurze „Niebieskich Kart”, przesłano Rozporządzenie Ministra Zdrowia wraz z zaświadczeniem lekarskim związane ze stosowaniem przemocy domowej.

Dane szczegółowe dotyczące przemocy domowej w mieście Nowa Ruda prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba stwierdzonych faktów przemocy	19	25	27
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	30	49	44
liczba osób doświadczonych przemocą domową	42	29	37
w tym kobiety	24	24	20
w tym mężczyźni	1	1	1
w tym nieletni	16	14	12
w tym osoby starsze	1	3	4
liczba osób stosujących przemoc domową	21	25	27
w tym kobiety	6	3	5

w tym mężczyźni	19	31	22
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	13	16	19
w tym kobiety	3	2	1
w tym mężczyźni	12	21	18

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Nowa Ruda.

Z analizy danych odnoszących się do mieszkańców miasta Nowa Ruda wynika, że w analizowanym okresie wśród osób, które doznały przemocy, przeważały kobiety oraz nieletni, nieco mniej było osób starszych. Najmniej przypadków stosowania przemocy stwierdzono wobec mężczyzn. Liczba osób stosujących przemoc rosła (21 osób w 2022 r., 25 osób w 2023 r., 27 osób w 2024 r.).

W statystykach osób stosujących przemoc zdecydowanie przeważają mężczyźni, podobnie jak w statystykach odnoszących się do stanu trzeźwości. Osoby doznające przemocy to w podobnym stopniu kobiety. Niepokojący jest fakt, iż odnotowano wśród osób doznających przemocy osoby starsze. Jeśli jednak prezentowane dane odnieść do liczby mieszkańców miasta, to należałoby stwierdzić, iż problem przemocy domowej na terenie miasta Nowa Ruda jest zjawiskiem dość marginalnym, niemniej jest obecny w przestrzeni społecznej.

Specyfika pracy z osobami uwięzłymi w przemoc domową wymaga podnoszenia kwalifikacji i umiejętności oraz doskonalenia zawodowego osób, które społecznie i zawodowo zaangażowane są w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji i aktualizowaniu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają szkolenia, kursy i warsztaty. Poniższa tabela przedstawia dane na temat potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 15. Potrzeby szkoleniowe członków Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście

potrzeby szkoleniowe wg stopnia zaawansowania wiedzy i doświadczenia	liczba osób zainteresowanych	
podstawowy	2	
średni	4	
zaawansowany	2	
stopień zainteresowania tematami szkoleń wg potrzeb szkoleniowych (kolejność od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższe potrzeby)	ocena	liczba osób zainteresowanych
Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej	5	8
Praca w Zespole Interdyscyplinarnym i w grupach	5	8

diagnostyczno-pomocowych		
Rodzina z problemem przemocy	5	8
Praca z osobami doznającymi przemocy domowej	5	8
Dziecko krzywdzone w rodzinie	5	8
Osoby zależne a przemoc domowa	5	8
Praca z osobami stosującymi przemoc domową	5	8
Superwizja w pracy zespołu interdyscyplinarnego oraz grupy diagnostyczno-pomocowej	5	8
propozycje tematów szkoleń zaproponowanych przez członków ZI	liczba osób zainteresowanych	
„Przemoc rówieśnicza”	8	
„Spór / konflikt czy przemoc”	8	
„Różnice między agresją a przemocą domową”	8	

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Szczególną rolę w systemie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania tych zjawisk. Na terenie miasta Nowa Ruda działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym podejmowane są m.in. przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty wchodzące w jego skład, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji, placówki oświatowe i placówki ochrony zdrowia. Działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym oraz liczbę uczestników w latach 2022-2024 przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 16. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w mieście w latach 2022-2024 r.

nazwa instytucji	nazwa działania	liczba uczestników		
		2022	2023	2024
Zespół Interdyscyplinarny	Szkolenie pracowników MOPS-u w Nowej Rudzie, Funkcjonariuszy KP w Nowej Rudzie i kuratorów SR	9	8	
	Upowszechnianie materiałów informacyjnych dot. możliwości uzyskania pomocy medycznej, prawnej i socjalnej dla osób doznających przemocy domowej	–	–	
	Kampania edukacyjno-informacyjna na temat mitów i stereotypów przemocy w rodzinie dla pracowników służby zdrowia	–	–	
	Kampania informacyjna dotycząca przemocy domowej opublikowana w lokalnej prasie	–	–	
	Spotkanie z psychologiem działającym w procedurze NK		8	

	dla pracowników socjalnych			
	Spotkanie z psychologiem działającym w procedurach NK z funkcjonariuszami Policji		8	
	Spotkanie z pedagogami szkolnymi w ramach działań procedury NK		8	
	Zajęcia z uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie „Stop agresji i przemocy”			20
	Spotkanie i przekazanie informacji pedagogom szkolnym „Psychologiczne aspekty przemocy domowej w kontekście szkolnych praktyk”			10
	Rozpowszechnianie informacji wśród lokalnych placówek służby zdrowia o roli służby zdrowia w procedurze NK – przesłanie dokumentacji			–
	Zakup i rozpowszechnianie gadżetów profilaktycznych „Stop przemocy”			–
	Wykonanie plakatu w nawiązaniu do przeprowadzonego konkursu „Reaguj na przemoc” i rozpowszechnianie ww. plakatu	–		
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej w miejscach użyteczności publicznej			
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej w miejscach użyteczności publicznej oraz wśród klientów MOPS-u			
	Projekt „Bądź dobrym rodzicem”	–	13	12
	Piknik z okazji Dnia Dziecka			50
Placówki oświatowe	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej w szkole			

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Specyfika pracy z osobami uwięzłymi w przemoc domową wymaga podnoszenia kwalifikacji i umiejętności oraz doskonalenia zawodowego osób, które społecznie i zawodowo zaangażowane są w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji i aktualizowaniu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają szkolenia i warsztaty. Poniższa tabela prezentuje dane na temat warsztatów i szkoleń prowadzonych w latach 2022-2024 na terenie miasta Nowa Ruda oraz liczby ich uczestników.

Tabela 17. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w mieście w latach 2021-2023

nazwa instytucji	nazwa szkolenia	liczba uczestników		
		2022	2023	2024
Zespół	„Skuteczne działania i funkcjonowanie ZI w myśl			8

Interdyscyplinarny	obowiązujących przepisów prawa”			
	„Podstawy prawne działania ZI oraz prowadzenia procedury NK. Psychologiczne aspekty w pracy z ofiarą przemocy domowej sprawcy oraz dzieci w procedurze NK”			8
	Prawne aspekty przeciwdziałania krzywdzenia dzieci, realizacja procedury NK w ramach prac grup diagnostyczno-pomocowych – o trudnościach i wyzwaniach w pracy z ODP i OSP”			8
	„Przemoc domowa – rozwiązania w obszarze pomocy psychologicznej, pracy socjalnej i interwencji”. Aspekt merytoryczny i formalny	7		
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Przeciwdziałanie przemocy domowej. Rewolucyjne zmiany		11	
	Nowe NK		10	
	Nowe standardy i procedura ochrony małoletnich			10
Placówki systemu oświaty	Procedura „Niebieskie Karty”			45

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doznające przemocy, jak i stosujące przemoc.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze. W 2024 r. MOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 2 osoby w kadrze kierowniczej, 12 pracowników socjalnych oraz 16 pozostałych pracowników. W latach 2022-2024 wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc mieszkańcom miasta rosła. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wydatkowanych.

Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na świadczenia z pomocy społecznej dla mieszkańców miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wielkość wydatków ogółem (w zł)	2 138 094	2 268 081	2 734 146

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2022-2024, wahała się (542 w 2022 r., 544 w 2023 r., 501 w 2024 r.). Liczba osób w rodzinach objętych pomocą

MOPS-u w tym okresie także ulegała wahaniom. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 19. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u w latach 2022-2024

liczba beneficjentów	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	542	544	501
liczba rodzin	449	455	425
liczba osób w rodzinach	729	756	664

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały także na formę udzielanego przez Ośrodek wsparcia. W rozpatrywanym okresie bardzo istotną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

MOPS w Nowej Rudzie, wykonując zadania pomocy społecznej w mieście, udziela rodzinom z miasta wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. W latach 2022-2024 decyzją administracyjną wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 87 osobom w rodzinach w 2022 r., 102 osobom w rodzinach w 2023 r. i 91 osobom w rodzinach w 2024 r. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu przemocy domowej, było to 31 osób w rodzinach w 2022 r., 34 osoby w rodzinach w 2023 r. i 11 osób w rodzinach w 2024 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 4 osobom w rodzinach w 2022 r., 8 osobom w rodzinach w 2023 r. i 14 osobom w rodzinach w 2024 r. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 20. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2022-2024

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania
2022	7	64	3	31	87	4
2023	9	76	7	34	102	8
2024	4	69	9	11	91	14

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych MOPS-u w obszarze przemocy jest zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej występowania przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny, który styka się z problemem przemocy, musi być wyposażony w niezbędną wiedzę i posiadać umiejętności udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania pracownika socjalnego w obszarze przemocy polegają na nawiązaniu kontaktu z osobą doznającą przemocy i poinformowaniu jej o przysługujących prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownik socjalny podejmuje działania zmierzające do oddzielenia osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy, zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa emocjonalnego i socjalno-bytowego osobie doznającej przemocy oraz powiadamia organy ścigania o podejmowaniu lub stwierdzeniu zaistnienia przestępstwa.

Informacje o stosowaniu przemocy może zgłosić do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje miejskie, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi miasta, innymi jednostkami organizacyjnymi, ochroną zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

W analizowanym okresie pracownicy MOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości

rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od miasta w postaci asystenta rodziny. W 2024 r. z usług 1 asystenta w mieście Nowa Ruda korzystało 11 rodzin, w których wychowywało się 23 dzieci. Od 2025 r. MOPS nie zatrudnia asystenta rodziny. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w mieście w latach 2022-2024.

Tabela 21. Asystentura rodziny w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	15	14	11
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	23	36	23
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	b.d.	40	20
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	77 905,62	85 049,47	92 028,31

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola na terenie miasta. Wśród uczniów placówek systemu oświaty w mieście prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

W przeciwdziałanie przemocy zaangażowane są także placówki systemu ochrony zdrowia. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie miasta organizacje społeczne, świetlice i kluby sportowe oraz parafie.

2.2. PODMIOTY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW MIASTA USYTUOWANE POZA STRUKTURAMI MIASTA

Teren miasta obsługuje **Komisariat Policji w Nowej Rudzie** podlegający **Komendzie Powiatowej Policji w Kłodzku**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez KP, na terenie miasta w 2022 r. stwierdzono ogółem 762 przestępstwa, w 2023 r. 632 przestępstwa, a w 2024 r. 2 086 przestępstw. W rozpatrywanym okresie odnotowano 8 przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie w 2022 r., 17 przestępstw w 2023 r. i 12 przestępstw w 2024 r. Dane dotyczące liczby przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw:	762	632	2 086
w tym popełnionych przez nieletnich:	8	17	12
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2022	2023	2024
przeciwko życiu i zdrowiu	20	30	28
przeciwko wolności	31	44	42
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	116	74	55
przeciwko mieniu	220	218	783
przeciwko rodzinie i opiece	82	81	61
przeciwko wiarygodności dokumentów	120	30	990
przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości	3	5	4
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	51	45	39
inne	119	105	84

Dane Komisariatu Policji w Nowej Rudzie.

Do najczęściej popełnianych w mieście Nowa Ruda przestępstw w 2024 r. należały: przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów (990 przypadków, o 960 więcej w porównaniu z 2023 r.), przestępstwa przeciwko mieniu (783 przypadki, o 565 więcej w porównaniu z 2023 r.), przeciwko rodzinie i opiece (61 przypadków, o 20 mniej w porównaniu z 2023 r.), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (55 przypadków, o 19 mniej w porównaniu z 2023 r.), oraz przestępstwa przeciwko wolności (42 przypadki, o 2 mniej w porównaniu z 2023 r.).

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywać osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składać systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, utrzymują stały kontakt z lokalną społecznością, informując o zagrożeniach, organizują

zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w mieście, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren miasta jest objęty działalnością **Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku**. Z nadesłanej informacji I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kłodzku wynika, iż nie jest możliwe przekazanie informacji dotyczących liczby nadzorów orzeczonych wobec mieszkańców miasta Nowa Ruda w latach 2022-2024 r., gdyż system informatyczny nie ma możliwości wygenerowania i filtrowania wskazanych informacji dotyczących wyłącznie obszaru miasta Nowa Ruda.

Z nadesłanej informacji II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Kłodzku wynika, iż w 2022 r. Zespół prowadził 1 sprawę (wobec 1 osoby) dotyczącą warunkowego przedterminowego zwolnienia, 13 spraw (wobec 13 osób) dotyczących warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, 1 sprawę (wobec 1 osoby) dotyczącą warunkowego umorzenia postępowania karnego, w 7 sprawach 7 osób zostało skazanych bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela 23. Dozory prowadzone w mieście w latach 2022-2024

2022		2023		2024	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
b.d.	b.d.	–	–	–	–
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób

1	1	–	–	–	–
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
13	13	–	–	–	–
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	–	–	–	–
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
7	7	–	–	–	–
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
-	-	–	–	–	–

Dane Sądu Rejonowego w Kłodzku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców miasta Nowa Ruda. PCPR udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej, placówkami systemu oświaty oraz innymi instytucjami i jednostkami pomocowymi.

W analizowanym okresie ze wsparcia oferowanego przez PCPR w formie zapewnienia miejsca w ośrodku interwencji kryzysowej skorzystało 6 osób z terenu miasta Nowa Ruda w 2022 r., 9 osób w 2023 r. i 10 osób w 2024 r., zaś ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej w ośrodku interwencji kryzysowej skorzystały 43 osoby z terenu miasta Nowa Ruda w 2022 r., 46 osób w 2023 r. i 32 osoby w 2024 r. W programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową uczestniczyła w 2023 r. 1 osoba z terenu miasta Nowa Ruda. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wsparcia Powiatowego Centrum

Pomocy Rodzinie w Kłodzku wobec mieszkańców powiatu oraz mieszkańców miasta Nowa Ruda w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2022-2024.

Tabela 24. Wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba powiatowych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	–	–	–
liczba mieszkańców powiatu korzystających z powiatowych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	–	–	–
w tym liczba mieszkańców miasta	–	–	–
liczba mieszkańców powiatu doznających przemocy domowej, którym PCPR zapewniło miejsce w ośrodku interwencji kryzysowej	49	75	42
w tym liczba mieszkańców miasta	6	9	10
liczba mieszkańców powiatu, którzy skorzystali ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej w ośrodku interwencji kryzysowej	297	325	262
w tym liczba mieszkańców miasta	43	46	32
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	13	12	12
w tym liczba mieszkańców miasta	b.d.	1	–

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców miasta odgrywa **Powiatowe Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne w Kłodzku**. W Centrum dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2024/2025 z pomocy **Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kłodzku Filia Nowa Ruda** skorzystało łącznie 384 dzieci i młodzieży z terenu miasta Nowa Ruda. Udzielone formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej obejmowały:

- diagnozy psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, integracji sensorycznej dzieci i młodzieży prowadzone z uwagi na zgłaszane przez rodziców/opiekunów prawnych występowanie: trudności w uczeniu się, trudności w zachowaniu i emocjach, zaburzeń neurorozwojowych, trudności adaptacyjnych, problemów w nabywaniu umiejętności komunikacyjnych – 306,
- konsultacje i porady dla rodziców/opiekunów prawnych – 476,
- indywidualne/grupowe zajęcia terapeutyczne prowadzone dla 51 dzieci.

Jednocześnie poradnia udzielała wsparcia na terenie szkół i placówek w formie:

- warsztatów dla uczniów dotyczących rozwijania kompetencji emocjonalno-społecznych, profilaktyki zachowań ryzykownych – skorzystało z nich 117 uczniów,
- warsztatów rozwijających kompetencje wychowawcze – dla 22 rodziców,
- konsultacji ukierunkowanych na pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów – dla 37 nauczycieli.

Wykaz jednostek działających poza strukturami miasta Nowa Ruda, które udzielają wsparcia mieszkańcom miasta w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Jednostki wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej działające poza strukturami miasta

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Kościuszki 2, 57-300 Kłodzko
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku	ul. Grottgiera 8, 57-300 Kłodzko
3.	Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem – Punkt Lokalny	ul. Jana Pawła II 4, 57-300 Kłodzko
4.	Punkt Interwencji Kryzysowej w Nowej Rudzie	ul. Kolejowa 18, 57-400 Nowa Ruda
5.	Powiatowe Centrum Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Szkolna 8, 57-300 Kłodzko
6.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłodzku Filia Nowa Ruda Diagnozowanie, wspieranie i terapia dzieci i młodzieży, rozwiązywanie trudności w nauce, problemów emocjonalnych i wychowawczych, poradnictwo dla rodziców i nauczycieli, wystawianie opinii, diagnozowanie logopedyczne (384 osoby z miasta objęte wsparciem)	ul. Niepodległości 6, 57-400 Nowa Ruda
7.	Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowej Rudzie konsultacja psychiatryczna; oddział dzienny psychiatryczny	ul. Szpitalna 8, 57-400 Nowa Ruda

8.	Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt” Poradnictwo dot. choroby uzależnień i leczenia, motywowanie do leczenia, pomoc psychologiczna i prawna (76 osób z miasta objętych wsparciem), grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej, dla uzależnionych i współuzależnionych (122 osoby z miasta objęte wsparciem), „telefon zaufania” (343 osoby z miasta objęte wsparciem), grupy AA „Nowe życie” i „Komfort” dla uzależnionych i Grupa AL-Anon dla współuzależnionych (25 osób z miasta objętych wsparciem), psychoterapia indywidualna (465 osób z miasta objętych wsparciem)	ul. Szpitalna 8, 57-400 Nowa Ruda
9.	Poradnia Terapii Uzależnienia od alkoholu i Współuzależnienia w Nowej Rudzie Spotkania grupy AA.; wsparcie i poradnictwo	ul. Szpitalna 8, 57-400 Nowa Ruda
10.	Okręgowy Ośrodek Pomocy	ul. Okrzei 11/2, 57-300 Kłodzko
11.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Wałbrzychu	ul. Ogrodowa 2a, 58-306 Wałbrzych
12.	Fundacja Rodzina po Rozwodzie w Nowej Rudzie	ul. A. Krajowej 13, 57-400 Nowa Ruda
13.	Dom Samotnej Matki „Promyk” w Pieszcach Caritas Diecezji Świdnickiej	ul. Nadbrzeżna 4, 58-250 Pieszyce
14.	Świetlica Socjoterapeutyczna Caritas Diecezji Świdnickiej	ul. Westerplatte 4-6, 58-100 Świdnica
15.	Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy	ul. Budowlana 6, 58-100 Świdnica
16.	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Bardzie	Plac Wolności 5, 57-256 Bardo
17.	Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej	ul. Wyspiańskiego 2K, 57-300 Kłodzko ul. Kopernika 8, 57-400 Nowa Ruda
18.	NZOZ Sudeckie Centrum Zdrowia w Pieszcach	ul. Ks. E. Pagacza 6, 58-250 Pieszyce
19.	CM Salus Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Zawiszy Czarnego 2, 57-300 Kłodzko
20.	Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku	Pl. Chopina 2, 57-300 Kłodzko
21.	Komisariat Policji w Nowej Rudzie	ul. Bohaterów Getta 29, 57-400 Nowa Ruda
22.	Sąd Rejonowy w Kłodzku III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Bohaterów Getta 15, 57-300 Kłodzko
23.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich	ul. Grunwaldzka 2, 57-300 Kłodzko
24.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych	ul. Grunwaldzka 2, 57-300 Kłodzko

25.	Prokuratura Rejonowa	Pl. Bolesława Chrobrego 20, 57-300 Kłodzko
26.	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku Filia w Nowej Rudzie	ul. Wyspiańskiego 2J, 57-300 Kłodzko, ul. Piłsudskiego 14, 57-400 Nowa Ruda
27.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Trzebnicka 42-44, 50-230 Wrocław
28.	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu Wydział Polityki Społecznej	Pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie i opracowanie własne.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 26. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie	74 872 10 56
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	74 872 10 56 wew. 234; tel. kom. 510 427 304
3.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	74 872 03 57
4.	Szpital w Nowej Rudzie Przychodnia w Nowej Rudzie Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Nowej Rudzie	74 872 40 04
5.	Salus Centrum Medyczne Filia w Nowej Rudzie	74 640 44 44
6.	Przychodnia FUM Oddział w Nowej Rudzie	74 872 27 25
7.	Przychodnia NZOZ Evita w Nowej Rudzie	74 872 55 99
8.	Przychodnia NZOZ Evita w Nowej Rudzie Filia Nr 1	74 872 87 22
9.	Przychodnia NZOZ Evita w Nowej Rudzie Filia Nr 2	74 872 77 22
10.	Miejsko-Gminny Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt” w Nowej Rudzie	74 872 47 21
11.	Okręgowy Ośrodek Pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem w Kłodzku	517 601 656
12.	Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku Komisariat Policji w Nowej Rudzie	47 87 53 237

13.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Telefon Interwencyjny czynny 24/7	74 865 81 79 726 130 988
14.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku Telefon interwencyjny	74 865 86 58 726 896 113
15.	Punkt Interwencji Kryzysowej w Nowej Rudzie	74 867 31 30 726 130 988
16.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Wałbrzychu	74 846 75 58, 74 840 82 96
17.	Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej	74 865 75 11
18.	Powiatowe Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne Telefon wsparcia	74 867 37 69 785 689 517
19.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłodzku Filia Nowa Ruda	74 872 26 81
20.	CM Salus Poradnia Zdrowia Psychicznego w Kłodzku	74 640 44 44
21.	NZOZ Sudeckie Centrum Zdrowia w Pieszcach	74 817 52 70
22.	Caritas Diecezji Świdnickiej	74 851 25 04
23.	Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy	516 739 515
24.	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Bardzie	785 625 141
25.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	71 77 04 220
26.	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu	71 340 60 00
27.	Bezpłatny telefon zaufania dla osób będących w kryzysie	800 880 111
28.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	800 120 002
29.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia	22 668 70 00
30.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	800 107 777 22 621 35 37 600 070 717
31.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj przemoc”	800 120 148
32.	Ogólnopolski bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111
33.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
34.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
35.	Ogólnopolska Poradnia Telefoniczna dla Osób Przeżywających Kryzys Emocjonalny	116 123
36.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	192 88
37.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
38.	Ogólnopolski Telefon Zaufania „Narkotyki-Narkomania”	801 199 990
39.	Telefon Zaufania Młodych	22 484 88 04

40.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 484 88 01 22 654 40 41
-----	--	------------------------------

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym względzie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą

pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (małżeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.).

Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2024 r. na terenie miasta Nowa Ruda funkcjonowały 3 parafie wraz z kościołami filialnymi Kościoła rzymskokatolickiego oraz 1 parafia Ewangelicko-Augsburska (luterńska). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące parafii, do których należą wierni zamieszkujący miasto.

Tabela 27. Parafie rzymskokatolickie, do których należą mieszkańcy miasta

dekanat	nazwa parafii	adres
Nowa Ruda	1. Parafia pw. Św. Mikołaja	ul. Kościelna 11, 57-400 Nowa Ruda
	- Kościół filialny pw. św. Anny	ul. Góra Anny 3, 57-400 Nowa Ruda
	- Kościół pomocniczy pw. Bożego Ciała	ul. Kolejowa 10, 57-400 Nowa Ruda
	- Kościół pomocniczy pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Cmentarna, 57-400 Nowa Ruda
	- Kościół pomocniczy pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	ul. Cmentarna, 57-400 Nowa Ruda
	- Kaplica loretańska	ul. Loretańska, 57-400 Nowa Ruda
Nowa Ruda	2. Parafia pw. Św. Barbary	ul. Jana Pawła II 2, 57-401 Nowa Ruda,
Nowa Ruda-Słupiec	3. Parafia pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej	ul. Parkowa 16, 57-402 Nowa Ruda-Słupiec
	- Kościół filialny Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej na Górze Wszystkich Świętych	Al. NMP Kościelec, 57-402 Nowa Ruda-Słupiec
	Parafia Ewangelicko-Augsburska (luterńska)	ul. Kolejowa 12, 57-400 Nowa Ruda

Dane Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

Parafie z gminy Nowa Ruda wchodzą w skład diecezji świdnickiej, zaś w podziale dekanalnym parafia pw. Św. Mikołaja i pw. Św. Barbary należą do dekanatu Nowa Ruda, zaś parafia pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej należy do dekanatu Nowa Ruda-Słupiec. Kaplica Ewangelicko-Augsburska przynależy do parafii w Wałbrzychu wchodzącej w skład diecezji wrocławskiej.

Diecezjalne Duszpasterstwo Rodzin Kurii Biskupiej Diecezji Świdnickiej (Pl. św. Jana Pawła II 1, 58-100 Świdnica) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Mirosław Rakoczy (tel. 572 304 349, e-mail: duszpasterstworodzin@diecezja.swidnica.pl), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Małgorzata Kowalska (rodzina.swidnica@wp.pl, tel. 512 268 262). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Kompleksową pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Rodzin Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy (ul. Budowlana 6B, 58-100 Świdnica). Specjaliści służący pomocą to wykwalifikowana kadra, w skład której wchodzi: psycholog, pedagog, logoped, logofrenopedagog, logopeda, prawnik, doradca życia rodzinnego oraz duszpasterz. Poradnia oferuje możliwość skorzystania z pomocy w formie terapii indywidualnej, grupowej, porad pedagogicznych, konsultacji psychologicznych, pomocy prawnej w zakresie prawa rodziny, logopedycznej na różnych etapach rozwoju dziecka oraz młodzieży, a także dla osób z doświadczeniem wylewu i udaru. Doradca życia rodzinnego służy swą wiedzą i pomocą w nauce naturalnych metod planowania rodziny, wspiera rodziny przy podjęciu decyzji o adopcji, towarzyszy samotnym kobietom w ciąży w sytuacjach trudnych. Duszpasterz służy pomocą osobom rozeznającym drogę życiową, będącym w kryzysach małżeńskich, rodzinnych, wychowawczych. Przy poradni funkcjonuje także punkt konsultacyjno-informacyjny Apostolstwa Trzeźwości Diecezji Świdnickiej oraz telefon zaufania. Dyrektorem i duszpasterzem poradni jest ks. mgr lic. Marcin Czchowski (tel. 668 777 028). Udzielane w Poradni wsparcie jest bezpłatne.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Świdnickiej, m.in. Centrum Charytatywne w Świdnicy, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starym Wielisławiu, Świetlica socjoterapeutyczna w Świdnicy, Dom Samotnej Matki w Pieszcach, Dom Seniora „Poranek” w Walimiu, Jadłodajnie w Świdnicy, Bielawie, Dzierżoniowie, Nowej Rudzie, Piławie Górnej i Wałbrzychu, Spiżarnia Caritas,

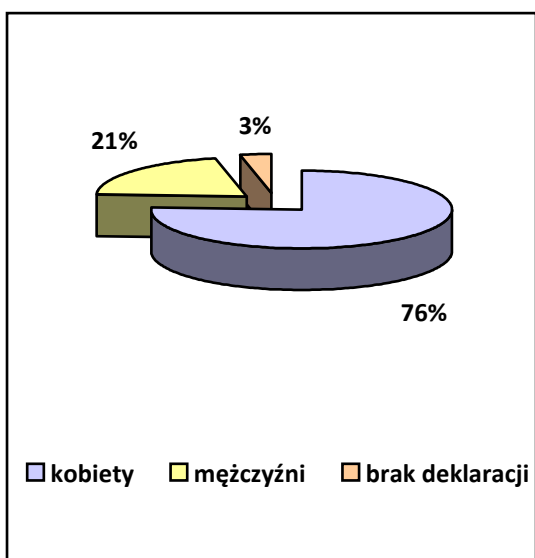
wypożyczalnia specjalistycznych łóżek rehabilitacyjnych oraz Centrum Wolontariatu w Wałbrzychu.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

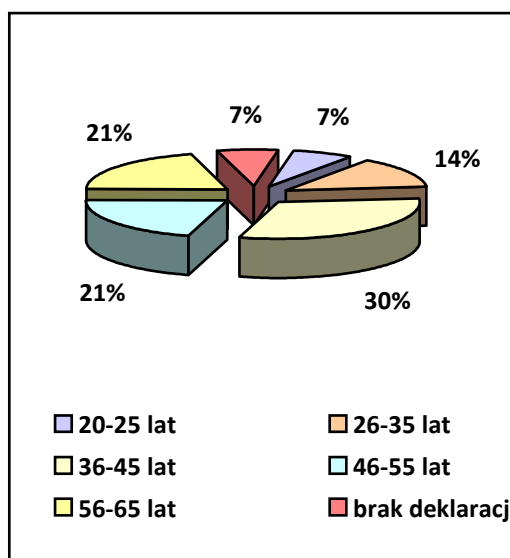
Diagnoza problemu przemocy domowej w mieście Nowa Ruda została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek systemu oświaty oraz uczniów. Do analizy przedłożono 29 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 6 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta oraz 79 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół z terenu miasta.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 76% stanowiły kobiety, 21% mężczyźni, zaś 3% respondentów nie zadeklarowało przynależności płciowej. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (30%) oraz 46-55 lat i 56-65 lat (po 21%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 26-35 lat (14%) oraz 20-25 lat (7%) i taki sam odsetek (7%) respondentów nie określił przynależności do swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia oraz osoby powyżej 65 lat. Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby zamieszkujące w mieście od urodzenia (56%), a następnie osoby mieszkające w Nowej Rudzie od 3 do 50 lat (41%), zaś

3% badanych nie określiło czasu przebywania na terenie miasta. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowane były grupy osób z wykształceniem średnim (52%) i wyższym (28%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (7%) oraz gimnazjalnym i podstawowym (po 3%), natomiast 7% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

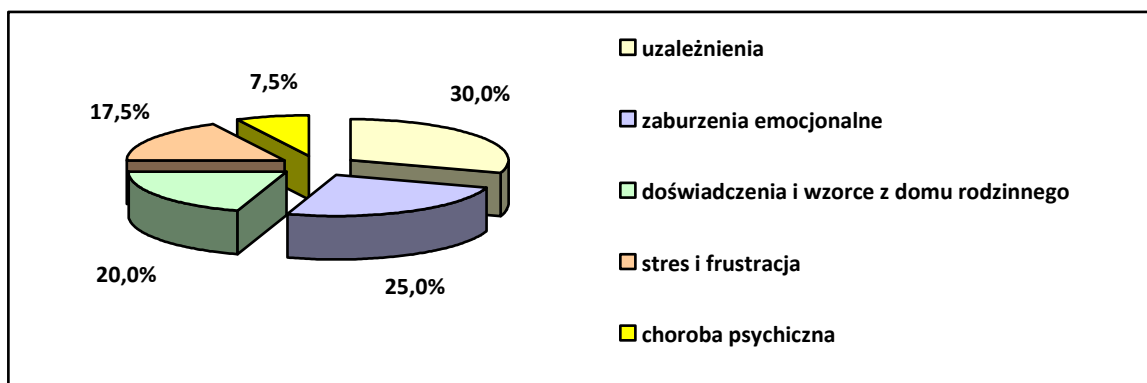
W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 79 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta, z czego 62% stanowiły dziewczęta, a 38% chłopcy. Uczniowie w wieku 13-15 lat stanowili 52% uczestników badania, 29% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 16-18 lat, zaś 19% tej próby stanowiły osoby w wieku 19-21 lat. Reprezentantami 55% ogółu badanych była młodzież ze szkoły podstawowej, 39% respondentów to uczniowie szkoły ponadpodstawowej, zaś 6% ankietowanych nie określiło rodzaju szkoły, do której uczęszcza.

4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w mieście Nowa Ruda zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców miasta. Do analizy przedłożono w sumie 29 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (30%), zaburzenia emocjonalne (25%), doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (20%) oraz stres i frustracja (17,5%), a także choroba psychiczna (7,5%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

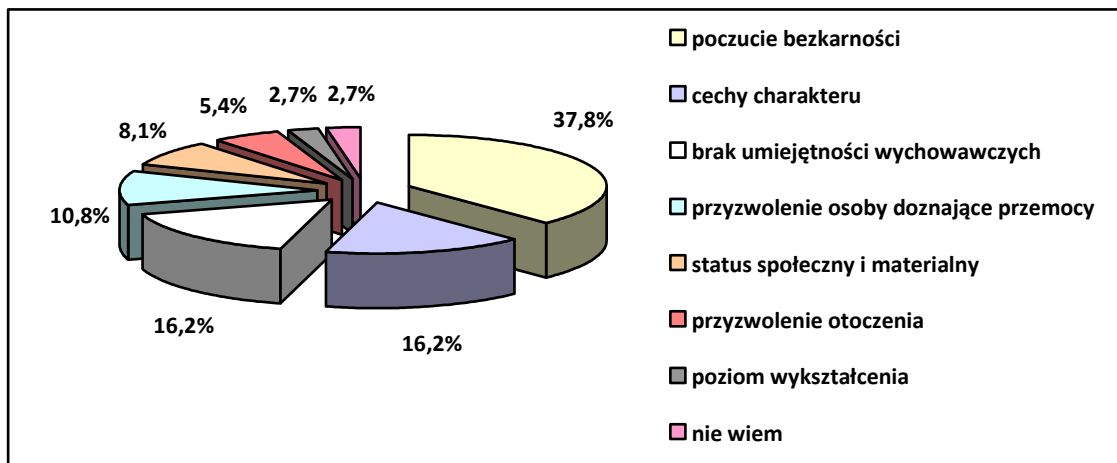

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez

badanych czynnikami były: poczucie bezkarności (37,8%), cechy charakteru i brak umiejętności wychowawczych (po 16,2%), przyzwolenie osoby doznającej przemocy (10,8%), status społeczny i materialny (8,1%) oraz przyzwolenie otoczenia (5,4%), a także poziom wykształcenia (2,7%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

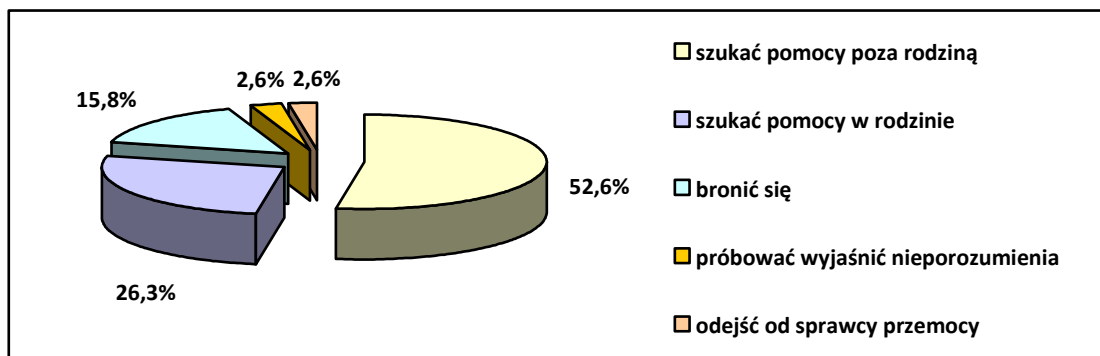
Wykres 4. Jakiego Pana/Pani zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

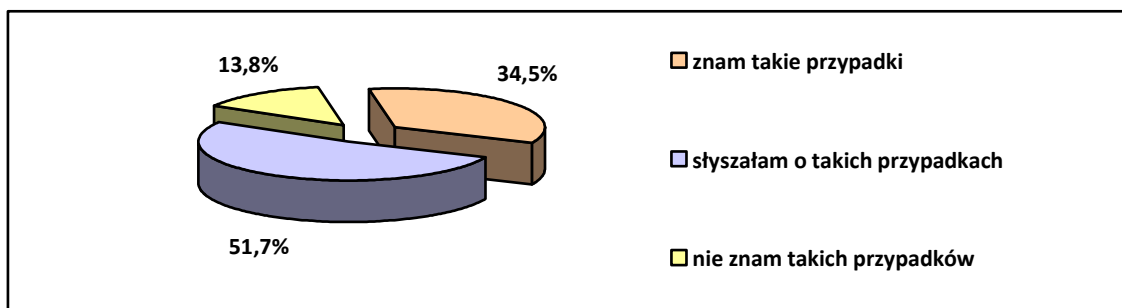
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 52,6% badanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną, zdaniem 26,3% szukać pomocy w rodzinie lub bronić się (15,8%), zaś według niewielkich grup respondentów próbować wyjaśnić nieporozumienia oraz odejść od sprawcy przemocy (po 2,6%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w mieście. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 86,2% respondentów stwierdziło, iż słyszało

o przypadkach występowania przemocy domowej w mieście bądź takie przypadki zna. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

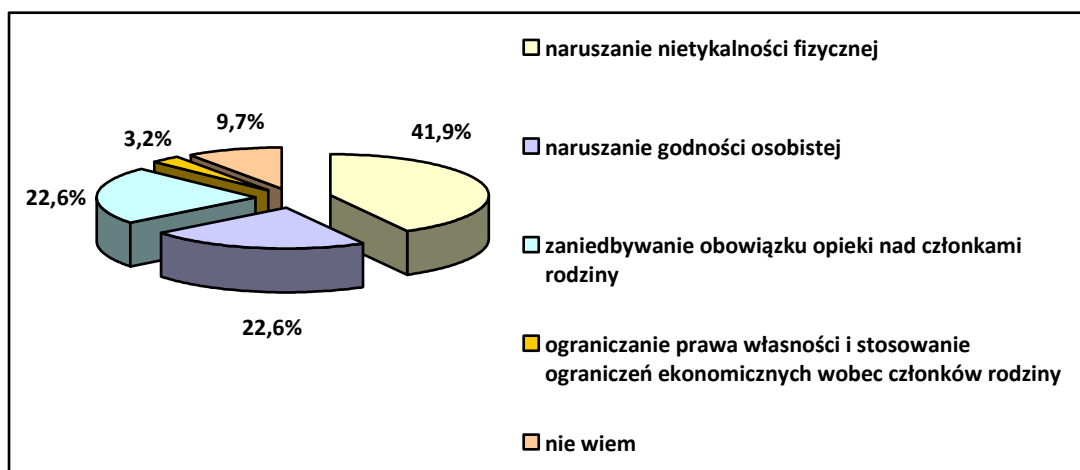
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła form przemocy domowej, które, zdaniem badanych, najczęściej występują w mieście. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności fizycznej i godności osobistej, zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny oraz ograniczenie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

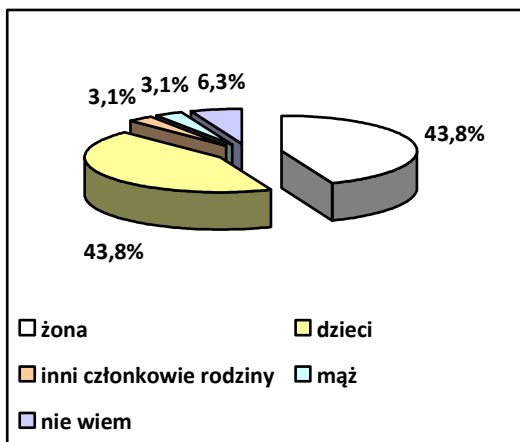
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w mieście?

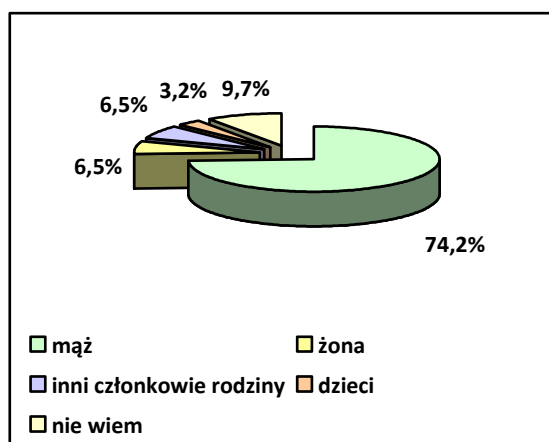
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w mieście?

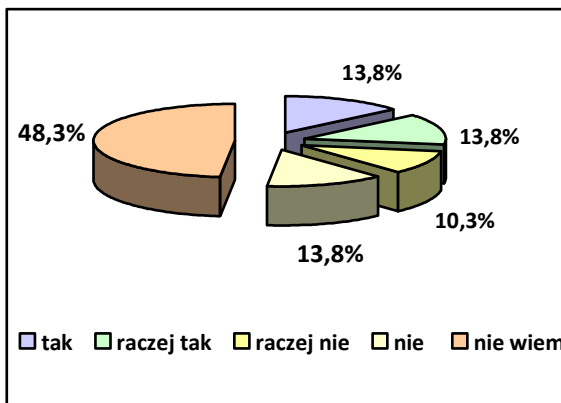
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w mieście?

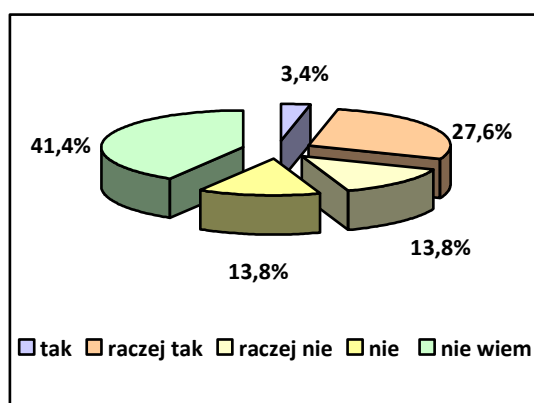
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doświadczającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w mieście oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej jest wystarczająca?

Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w mieście działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

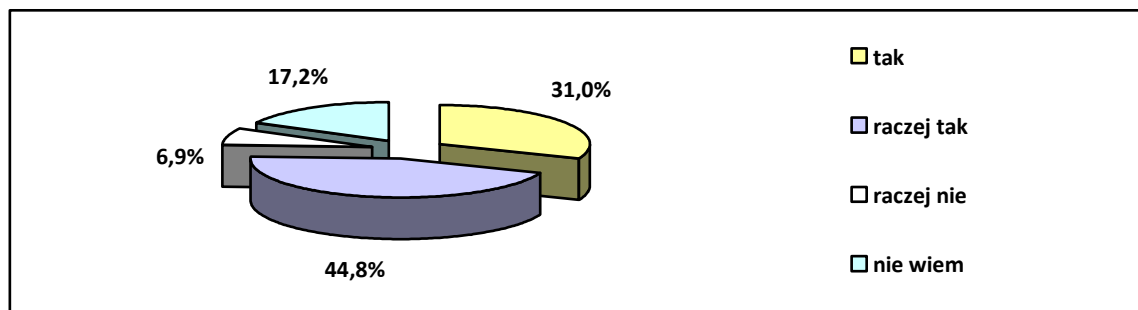

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 27,6% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doświadczającym przemocy jest wystarczająca lub raczej wystarczająca. Jednocześnie 24,1% badanych wyraziło odmienną opinię. Wysoki odsetek (48,3%) respondentów nie był w stanie tej oferty ocenić. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 31% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające. Przeciwnego zdania było 27,6% respondentów. Ponad 41% badanych nie potrafiło tych działań ocenić. Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie miasta. Zdecydowana większość 75,8% ankietowanych uważa, że przemoc domowa jest lub raczej

jest ważnym problemem społecznym na terenie miasta. Tylko 6,9% badanych wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 17,2% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

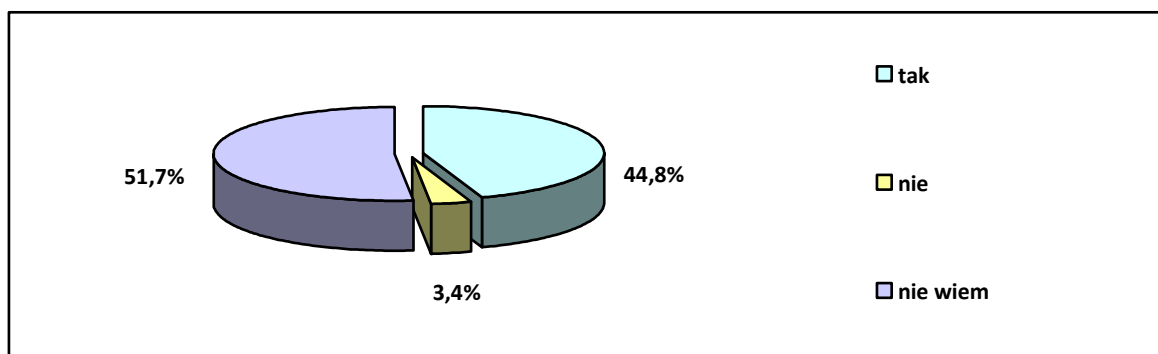
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta?

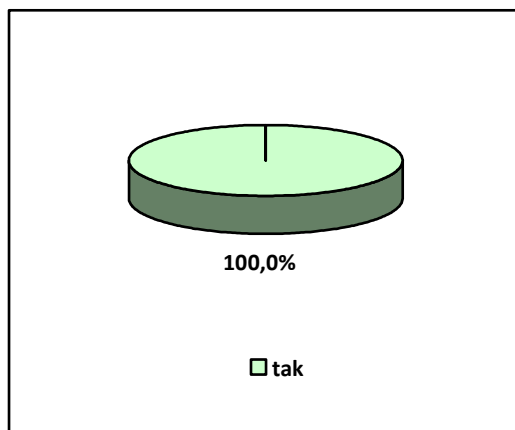

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

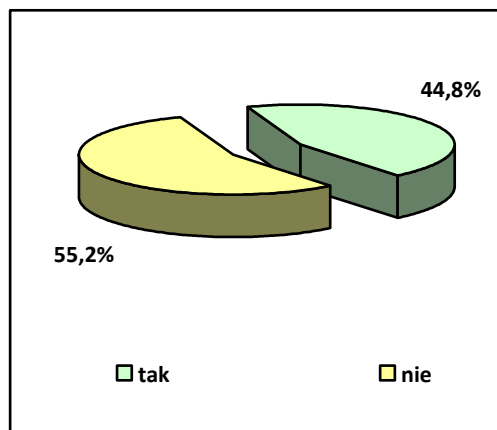
Według 44,8% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej. Tylko 3,4% badanych stwierdziło, że takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (51,7%) respondentów nie potrafił tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Wszyscy uczestnicy badania potwierdzili znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 44,8% ankietowanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?

Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w mieście Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w mieście w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, monitorowanie funkcjonowania rodzin, w których takie problemy miały miejsce, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz organizowanie grup wsparcia, a także uruchomienie całodobowej infolinii i telefonu zaufania dla ofiar przemocy na terenie miasta. Podkreślano też konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie problemów i skutków przemocy, a także rozpowszechniania informacji na temat instytucji pomocowych. Dostrzeżono również potrzebę zapewnienia miejsc w ośrodkach wsparcia, zaostreżenia kar za stosowanie przemocy, izolowania sprawców przemocy oraz ograniczenia liczby punktów i godzin sprzedaży alkoholu, a także szybszego reagowania na sygnały o stosowaniu przemocy.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione w sześciu placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 307, liczba nauczycieli: 37);

- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Józefa Sokoła w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 178, liczba nauczycieli: 22);
- Szkoła Podstawowa nr 7 im. Tadeusza Kościuszki w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 605, liczba nauczycieli: 56);
- Zespół Szkół Specjalnych w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 845, liczba nauczycieli: 40);
- Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 299, liczba nauczycieli: 33);
- Noworudzka Szkoła Techniczna im. Stanisława Staszica w Nowej Rudzie (liczba uczniów: 454, liczba nauczycieli: 40).

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, cztery szkoły zapewniają wsparcie logopedy i doradcy zawodowego, a pięć z nich psychologa. Opieką pielęgniarską objęci są uczniowie wszystkich ankietowanych szkół. Uczniowie pięciu placówek mają dostęp do Internetu. Boiskami sportowymi dysponują cztery szkoły, zaś z sal gimnastycznych mogą korzystać uczniowie wszystkich placówek. Dożywianie uczniów prowadzą trzy szkoły. W żadnej z placówek nie utworzono klasy integracyjnej. Opiekę w ramach zajęć świetlicowych zapewniają cztery szkoły, a zajęcia dodatkowe oferują wszystkie placówki systemu oświaty z terenu miasta. Wszystkie szkoły oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 28. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2024/2025

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba stwierdzonych przypadków		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	5	32	1
sięganie po alkohol	2	5	4
sięganie po narkotyki	1	2	5

niszczenie mienia szkolnego	4	29	2
kradzieże na terenie szkoły	2	7	4
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	8	3
udział w grupach negatywnych	2	11	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	5	131	1
autoagresja	3	11	3
ucieczki z domu	2	2	4
przestępczość ujawniona	–	–	6
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	5	30	1

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

Tabela 29. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z miasta

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	101
zaniedbanie dziecka	8
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	3
przemoc domowa	8
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 131 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 32 przypadki sięgania po papierosy, 30 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, 29 przypadków niszczenia mienia szkolnego, po 11 przypadków autoagresji oraz udziału w grupach negatywnych, 8 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 7 przypadków kradzieży na terenie szkoły, 5 przypadków sięgania po alkohol, 2 przypadki sięgania po narkotyki oraz 2 przypadki ucieczek z domu.

Przedstawiciele dwóch badanych placówek nie byli w stanie stwierdzić, czy w ciągu ostatnich trzech lat nastąpił wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów. Jednocześnie czterech respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegło. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności zjawiska różnych form cyberprzemocy (flaming, cyberprześladowanie, sexting), agresji i przemocy rówieśniczej, uzależnień od telefonu i e-papierosów oraz od środków psychoaktywnych.

Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania stwierdzili 101 przypadków bezzadności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 8 przypadków zaniedbania dziecka, także 8 przypadków przemocy domowej oraz 3 przypadki uzależnień.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej ankietowanej placówki w ciągu ostatnich trzech lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, natomiast dwóch respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. Jednocześnie trzech z uczestników badania taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o bezradność wychowawczą, ubogie kontakty emocjonalne z dzieckiem, zaniedbanie materialne, a także dysfunkcje w rodzinach (alkoholizm, przemoc domowa).

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej (program „Wyprawka szkolna”) oraz wsparciu w otrzymaniu stypendium szkolnego. Szkoły organizują także akcje charytatywne i zbiórki na rzecz potrzebujących. Rodzice informowani są o dostępnych formach wsparcia, udzielana jest im pomoc w wypełnianiu wniosków. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na wsparcie pedagogów i psychologów szkolnych. Placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz zajęcia dodatkowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i konsultacji pedagogów i psychologów szkolnych, wsparcia wychowawców i nauczycieli oraz opieki świetlicowej, a także zajęć profilaktycznych i dodatkowych. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci porad i wskazówek dotyczących zagadnień opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. przedsięwzięcia profilaktyczne, dydaktyczne i wychowawcze w formie rekomendowanych ogólnopolskich kampanii i programów wychowawczo-profilaktycznych, m.in. „Unplugged”, „Młode głowy”, „ARS – jak dbać o miłość”, „Działaj – rozmawiaj”. W placówkach odbywają się pogadanki, tematyczne godziny wychowawcze, spotkania ze specjalistami, przedstawicielami służb i instytucji (sąd, PPP), a także warsztaty terapeutyczne oraz zajęcia profilaktyczne dotyczące m.in. agresji i przemocy rówieśniczej

oraz uzależnień. Uczniowie mogą także liczyć na rozmowy wspierająco-motywuujące oraz wsparcie pedagogów i psychologów szkolnych. Uczestniczą też w warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz wzmacniających poczucie własnej wartości. Prowadzona jest współpraca z instytucjami zajmującymi się opieką i wychowaniem.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policję, Straż Miejską, Straż Pożarną, Sąd Rodzinny, kuratorów sądowych, Świetlicę środowiskową, Parafię Słupiec, Sanepid, OHP oraz organizacje pozarządowe.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 79 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta. W pierwszej kolejności mieli oni za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

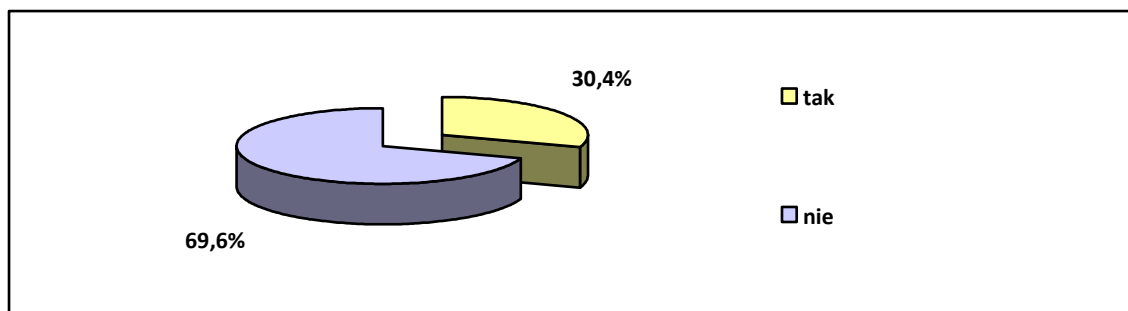
rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	43	54%
uderzanie	62	78%
kopanie	52	66%
duszenie	62	78%
szarpanie	49	62%
przypalanie ciała	64	81%
policzkowanie	48	61%
szantaż	41	52%
ośmieszanie	36	46%
grożenie	50	63%
nadmierna krytyka	33	42%
szkalowanie w Internecie	47	59%
nękanie sms-ami	53	67%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: przypalanie ciała (81%) oraz uderzanie i duszenie (po 78%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył nadmiernej krytyki (42%).

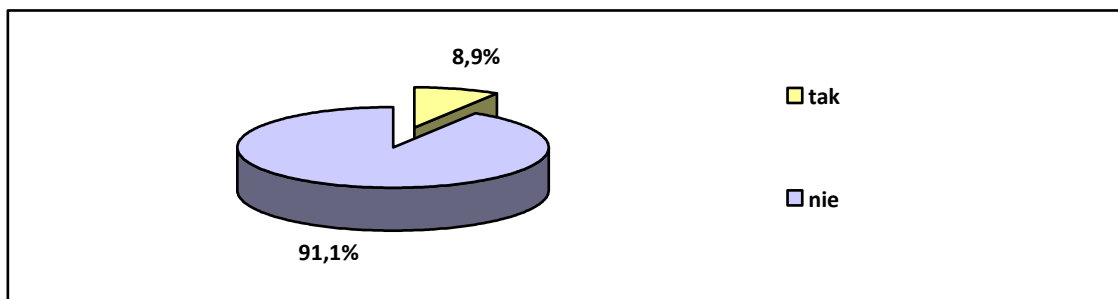
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników większość (69,6%) uczniów przyznała, że takiej przemocy nie doświadczyła, zaś 30,4% respondentów przyznało, że takiej przemocy doświadczyło. Występowanie zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 7 uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy w swojej rodzinie?

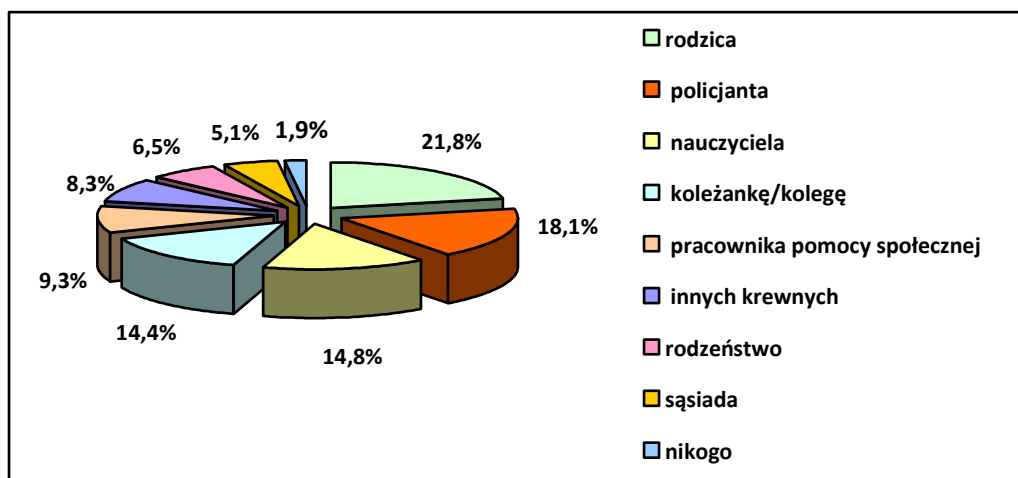
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (53,8%) respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednocześnie 46,2% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (91%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Odmiennej opinii wyraziło 9% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocy podzieliliby się z rodzicem, policjantem, nauczycielem oraz koleżanką lub kolegą. W dalszej kolejności wymieniono pracownika pomocy społecznej, innych krewnych, rodzeństwo oraz sąsiada. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, zdecydowana większość (85,9%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Jednocześnie 14,1% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Większość ankietowanych (58,2%) stwierdziła, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 41,8% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (53,3%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 21,7% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w szkole, 15,2% obawia się przemocy rówieśniczej, a 9,8% badanych obawia się przemocy w miejscu zamieszkania.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
- wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo - zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia - funkcjonowanie na terenie miasta placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) - profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra gotowa do świadczenia usług na rzecz osób dotkniętych przemocą domową - zapewnianie osobom doświadczającym przemocy domowej pomocy i wsparcia - inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej	
szanse	zagrożenia
- możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta - niewzrastająca liczba przypadków przemocy domowej na terenie miasta	- nasilająca się skala problemów mogących mieć wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych - wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa

	specjalistycznego • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • zjawisko niezmnijającego się społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy domowej, a także przemocy rówieśniczej i hejtu
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na wyłącznie mocne strony, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie miasta placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe), profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra gotowa do świadczenia usług na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, zapewnianie osobom doświadczającym przemocy domowej pomocy i wsparcia, jak również inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mogących mieć wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową, a także zjawisko niezmnijającego się społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy domowej oraz przemocy rówieśniczej i hejtu – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej	• nierealizowanie w placówkach oświatowych na terenie miasta programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom
szanse	zagrożenia

wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców	- zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia - wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi - stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki - wzrastające zagrożenie przestępczością, w tym wśród nieletnich
---	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, zapewnienie odpowiednio przygotowanej kadry do pracy z osobami uzależnionymi, a także prowadzenie przez placówki oświatowe na terenie miasta działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością, w tym wśród nieletnich, na terenie miasta. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

OBSZAR III: KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
- odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców - inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej - podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego	niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej
szanse	zagrożenia
dysponowanie przez miasto środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb	- niewystarczający potencjał miasta do zapewnienia jego rozwoju i umożliwienia wzrostu jakości życia mieszkańców - niezmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją - wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** uwypukla mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców oraz inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niezmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej oraz niewystarczający potencjał miasta do zapewnienia jego rozwoju i umożliwienia wzrostu jakości życia mieszkańców – to istotne kwestie rzutujące na kształt Programu działań w tym obszarze.

7. OCENA WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki antyprzemocowej miasta Nowa Ruda na lata 2026-2030. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności napotkane przy wdrażaniu Programu, osiągnięcia oraz najważniejsze działania, jakie realizowano, wdrażając zapisy programowe.

Trudności napotkane przy wdrażaniu Programu:

- brak funduszy na szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- przeciążenie pracowników socjalnych obowiązkami służbowymi.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach Programu:

- prowadzenie skutecznych oddziaływań wobec rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- podnoszenie świadomości mieszkańców miasta w zakresie zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie wrażliwości mieszkańców wobec przemocy domowej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- monitorowanie skali zjawiska przemocy domowej,
- podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów Programu, które zostały zrealizowane:

- Szkolenie pracowników MOPS-u w Nowej Rudzie, funkcjonariuszy KP w Nowej Rudzie i kuratorów SR;
- Upowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy medycznej, prawnej i socjalnej dla osób doznających przemocy domowej;
- Kampania edukacyjno-informacyjna na temat mitów i stereotypów przemocy domowej dla pracowników służby zdrowia;
- Kampania informacyjna dotycząca przemocy domowej opublikowana w lokalnej prasie;
- Spotkania pracowników socjalnych z psychologiem działającym w procedurze NK;
- Spotkania funkcjonariuszy Policji z psychologiem działającym w procedurach NK;
- Spotkania z pedagogami szkolnymi w ramach działań procedury NK;
- Zajęcia z uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie „Stop agresji i przemocy”;
- Spotkania i przekazanie informacji pedagogom szkolnym „Psychologiczne aspekty przemocy domowej w kontekście szkolnych praktyk”;
- Rozpowszechnianie informacji wśród lokalnych placówek służby zdrowia o roli służby zdrowia w procedurze NK – przesłanie dokumentacji;
- Zakup i rozpowszechnianie gadżetów profilaktycznych „Stop przemocy”;
- Wykonanie plakatu w nawiązaniu do przeprowadzonego konkursu „Reaguj na przemoc” i rozpowszechnianie ww. plakatu.

Ogólna ocena realizacji założeń Programu:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniego Programu, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, tak że ocena: 1 – oznacza, że nie rozpoczęto wdrażania założeń programowych; 2 – oznacza, że rozpoczęto wdrażanie założeń programowych; 3 – oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia Programu; 4 – oznacza, że zrealizowano większość założeń programowych; 5 – oznacza, że w pełni wdrożono założenia programowe, **zaproponował ogólną ocenę realizacji Programu na poziomie 3.**

Uzasadnienie przyjętej oceny:

Ocena jest wypadkową z jednej strony założeń i planów, a z drugiej strony ograniczeń czasowych wynikających z konieczności realizowania założeń programu w godzinach pracy i realizacją innych obowiązków służbowych.

Działania ocenione najwyżej:

- pomoc psychologiczna,
- spotkania z młodzieżą i osobami niepełnosprawnymi (warsztaty) w celu promowania zachowań bez przemocy,
- projekt „Bądź dobrym rodzicem”,
- spotkania z osobami zajmującymi się problemem przemocy domowej w celu edukacyjnym, wymiany doświadczeń i spostrzeżeń.

Działania ocenione najniżej:

- podnoszenie świadomości mieszkańców miasta w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie wrażliwości mieszkańców wobec przemocy domowej,
- podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- brak funduszy na szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz przeciążenie pracowników socjalnych obowiązkami służbowymi.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów przemocy domowej na terenie miasta, oparta na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030, jest następujący:

**Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej
Nowa Ruda poprzez podejmowanie działań profilaktycznych oraz doskonalenie
systemu interwencji i wsparcia.**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYM PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.	2026-2030	UM, MKRPA, MOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2026-2030	UM, MKRPA, MOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba procedur „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem podmiotów je wprowadzających - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doznających przemocy - liczba osób stosujących przemoc	- ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa i ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29	2026-2030	MOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub

lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.				zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą domową.	2026-2030	MOPS, NGOs, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2026-2030	MOPS, MKRPA, PCPR, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2026-2030	MOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia	2026-2030	MOPS, PCPR, Policja, NGOs, Kościół	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym

w razie zaistnienia takiej potrzeby.				przemocy
Prowadzenie rozmów i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	2026-2030	MKRPA, ZI, MOPS, Policja	- liczba przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemocy.	2026-2030	MOPS, MKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGOs, Kościół	- liczba podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH NAKIEROWANYCH NA ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych na temat przemocy domowej.	2026-2030	MKRPA, ZI, MOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPPP, Policja, NGOs, Kościół	- rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej

Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.	2026-2030	UM, RM, MOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2026-2030	MOPS, MKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPPP, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2026-2030	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2026-2030	MKRPA, MOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościoł, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą.	2026-2030	MOPS, MKRPA, ZI, PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2026-2030	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, PPPP	- liczba zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.	2026-2030	UM, MKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	- poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w mieście poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie miasta i podmiotów spoza miasta wspierających mieszkańców.	2026-2030	UM, RM, MOPS, MKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPPP, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmacniania kondycji rodzin zamieszkujących w mieście i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2026-2030	UM, RM, MKRPA, ZI, MOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGOs, Kościoł	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w mieście Nowa Ruda. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy – koordynatora Programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań Programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów Programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Miejskiej na sesji do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności Programu poprzez gromadzenie, analizę

i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń Programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030 będą środki własne miasta przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2024.....	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców miasta w latach 2022-2024	21
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców miasta w latach 2022-2024.....	22
Tabela 5. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2022-2024.....	22
Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w mieście.....	24
Tabela 7. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2022-2024	26
Tabela 8. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2022-2024 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej.....	26
Tabela 9. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024.....	26
Tabela 10. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w mieście	27
Tabela 11. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	27
Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2022-2024.....	31
Tabela 13. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową podjęte w mieście przez ZI w latach 2022-2024.....	31
Tabela 14. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2022-2024.....	33
Tabela 15. Potrzeby szkoleniowe członków Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście	34
Tabela 16. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w mieście w latach 2022-2024 r.	35
Tabela 17. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w mieście w latach 2021-2023	36
Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na świadczenia z pomocy społecznej dla mieszkańców miasta w latach 2022-2024.....	37
Tabela 19. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u w latach 2022-2024	38
Tabela 20. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście objęci wsparciem MOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2022-2024	38
Tabela 21. Asystentura rodziny w mieście w latach 2022-2024	40
Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2022-2024	41
Tabela 23. Dozory prowadzone w mieście w latach 2022-2024	43
Tabela 24. Wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2022-2024	45
Tabela 25. Jednostki wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej działające poza strukturami miasta	46
Tabela 26. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	48
Tabela 27. Parafie rzymskokatolickie, do których należą mieszkańcy miasta	51
Tabela 28. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2024/2025.....	60
Tabela 29. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z miasta	61
Tabela 30. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	63
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	53
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	53
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	54
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?	55
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej? ..	55
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?	56

Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w mieście?	56
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w mieście?	57
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w mieście?	57
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w mieście oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?	57
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w mieście działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?	57
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie miasta?	58
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta?	58
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?	59
Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w mieście Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?	59
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy ze strony rówieśników?	64
Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy w swojej rodzinie?	64
Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?	65